



## GEBRUIKSFUNCTIE: TUIN

### Beschrijving

Iedereen met een tuin, groot of klein, kan maatregelen nemen om meer dieren en planten rond huis te krijgen. De basis wordt gevormd door planten, bomen en struiken. Veel soorten hebben niet meer nodig. Door extra maatregelen te nemen kan de soortenrijkdom echter nog veel groter worden. Voorbeelden zijn er te over, van vijver tot bloemenweide en van insectenhotel tot mussenflat. Het grote voordeel van deze biodiversiteit is dat u er elke dag opnieuw van kunt genieten.

### Hoe werkt het?

Bij de categorie "Tuin" hoort een aantal factsheets. Deze factsheets hebben betrekking op de verschillende activiteiten die bedrijven ondernemen binnen de gemeente. Op elke factsheet zijn de maatregelen die voorgesteld worden onderverdeeld in 3 categorieën:

- **Planvorming**, alles wat u vooraf kunt doen en waar u rekening mee kan houden.
- **Uitvoering**, praktische tips en aandachtspunten voor als u aan de slag gaat.
- **Beheer**, hierin wordt beschreven waar u op moet letten bij beheer.



# TUIN

Particuliere tuinen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan verhoging van de biodiversiteit in de bebouwde omgeving, mits de inrichting en het beheer zijn afgestemd op natuurlijke processen.

De betekenis voor de biodiversiteit hangt samen met:

- het relatief groot oppervlak binnen de woonwijk;
- de onderlinge verbindingen met het openbaar groen (netwerk van groen);
- het grote belang van groen voor de bewoners;
- het versterken van de betrokkenheid van de bewoners, omdat buitenactiviteiten vooral bij mooi weer plaatsvinden;
- de relatieve rust die er in een groot deel van het jaar heerst.

Op de factsheet onder dit tabblad worden diverse maatregelen voorgesteld om de biodiversiteit in tuinen te verhogen. Indien deze maatregelen eveneens een bijdrage leveren aan klimaatadaptatie is dit met → aangegeven.

Binnen de bestemming tuin wordt slechts één categorie onderscheiden, te weten.

## 18.1 Tuin

## 1.1 Tuin

Particuliere tuinen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan verhoging van de biodiversiteit in woongebieden, wanneer de bewoners gestimuleerd worden om hun tuin zo milieuvriendelijk mogelijk in te richten en te beheren. Gerichte voorlichting vanuit de gemeente biedt daarbij belangrijke ondersteuning. Bewoners zullen eerder bereid zijn tot natuurvriendelijk tuinieren indien de gemeente het goede voorbeeld geeft met het openbaar groen. Een landelijke trend is een 'onderhoudsvriendelijke' tuin, die grotendeels verhard is. Uit het oogpunt van biodiversiteit en klimaatadaptatie (vasthouden en infiltreren regenwater) is het 'ontharden' van tuinen zeer wenselijk.

### Planvorming

- Stimuleer de bewoners om bij de inrichting van de tuin gebruik te maken van en aan te sluiten op de aanwezige groenelementen en laat dat een inspiratiebron zijn.
- Streef naar één geheel van openbaar groen en tuinen bij het ontwerp, bijvoorbeeld door een houtsingel langs de achterkanten van de tuinen aan te leggen.
- Maak binnen het hemelwaterbeleid in infiltratiegebieden bewoners van huizen met een tuin deels verantwoordelijk voor infiltratie van het hemelwater. Dit maakt mensen bewust van de klimaatproblematiek in relatie tot neerslag en kan afvoer van schoon water naar rioolwaterzuiveringen en rioolaanpassingen voorkomen. Tevens wordt het ontharden van tuinen hiermee gestimuleerd.

### Uitvoering

- Stel vanuit de gemeente inrichtingsschetsen voor ecologische inrichting van particuliere tuinen, beplantingsadviezen, tips voor voorzieningen voor dieren en natuurvriendelijk onderhoud beschikbaar.
- Stimuleer de keuze voor streekeigen, inheems plantmateriaal, bij voorkeur biologisch geteeld. Deze soorten worden het meest gebruikt door de in de omgeving aanwezige dieren. Promoot de keuze van soorten die aansluit bij de lokale bodemomstandigheden en waterhuishouding.
- Stimuleer burgers om planten te kiezen die als waardplanten dienen voor insecten, vogels en vlinders.
- Stimuleer het gebruik van zo veel mogelijk variatie in plantensoorten en in beplantingshoogte. Vooral vogels profiteren hiervan.
- Geef als gemeente gerichte informatie aan bewoners over de wijze waarop de bodem op biologische wijze in balans kan worden gebracht.
- Stimuleer het gebruik van plantmateriaal van gecertificeerde kwekers die zich houden aan de gedragscode voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen.
- Promoot het gebruik van voorzieningen die benut

kunnen worden als nest- of voedselplaats (o.a. neststenen, nestkastjes, vogelvide, voedervoorzieningen etc.);

- Stimuleer in stedelijk gebied de aanleg van geveltuinten. Dit kan onder andere door voorlichting te geven, hulp te bieden bij de aanleg of een wedstrijd te organiseren wie 'de mooiste geveltuin van het jaar' heeft.

### Beheer

- Betrek bewoners bij het beheer en onderhoud van het openbare groen door gerichte voorlichting, en tips voor het onderhoud van de eigen tuin te geven.
- Geef informatie over het gebruik van biologische bestrijdingsmiddelen, zodat het gebruik van chemische middelen tot een minimum beperkt wordt.
- In particuliere tuinen staan vaak prachtige, oude bomen die erg waardevol zijn voor de biodiversiteit. Ontwikkel gemeentelijk beleid dat burgers prikkelt oude bomen te laten staan en met zorg te beheren. Het behoud van waardevolle bomen kan door middel van een verordening of een aanduiding in het bestemmingsplan worden verankerd ([www.bomenstichting.nl](http://www.bomenstichting.nl))

## Stadshagen in Zwolle – wijken vol natuur

Tien privétuinen en één gemeenschappelijke tuin van het Mens en Milieuvriendelijk Wonen project Zwolle (MMWZ) zijn natuurlijk ingericht. Daarnaast is ook een natuurvriendelijke voorbeeldtuin aangelegd in het “Doepark Nooterhof”.

Ze zijn als voorbeelden voor de inwoners van Zwolle en wijdere omgeving in samenspraak met MMWZ opengesteld. Tevens is er een cyclus speciale lezingen, workshops en excursies rondom het thema natuurvriendelijk tuinen voor de bewoners georganiseerd. Hiertoe hebben de cursisten van de Landstede-opleiding Life and Nature een informatiepakket voor de wijkbewoners samengesteld.

Dankzij dit project hebben de bewoners van Stadshagen de kans gehad praktische kennis te vergaren wat betreft duurzaam handelen. Door de uitwisseling van ervaringen tussen MMWZ bewoners en overige bewoners werd het natuurlijk tuinieren concept beter uitgedragen. Hoe ‘groener’ een tuin des te beter dat is voor de leefomgeving, het welbevinden, de flora en de fauna. Tuinbezitters zijn hierdoor in staat een betere ecologische relatie te leggen met het omliggende leefgebied. Vooroordelen worden weggenomen (spinnen zijn niet eng, insectenhotel leidt niet tot een wespensteek, natuurlijk ‘slordig’ ogend is niet bij voorbaat ‘onverzorgd’!). Inwoners zijn aan de slag gegaan met nestkastjes en insectenhôtels, een eerste stap naar een natuurvriendelijke tuin, maar anderen hebben het grootser aangepakt: een tastbaar resultaat is de feitelijke aanleg van een tiental natuurvriendelijke tuinen.

Contactgegevens:

Stichting Milieuraad Zwolle, Goertjesweg 5, 8013 PA Zwolle. Telefoon: (038) 49 82 618, e-mail: [kruidwish@milieuraadzwolle.nl](mailto:kruidwish@milieuraadzwolle.nl) [www.milieuraadzwolle.nl](http://www.milieuraadzwolle.nl)

